Nro 2.
d. 2. Stycznia.
PONIEDZIAŁEK.
ROK 1826.

KURJER Warszawski

WSPOMNIENIA.

Zgon Edwarda Stuarda Pretendenta tronu Angiel: męża wnuczki Jana III: 1766.

NOWOŚCI WARSZAWSKIE.

Dziś zimna stopni 8. — Przez wczorajszy wieczór i noc dzisiejszą tyle śniegu upadło że się *sanna* rozpoczeła.

Artykuł nadesłany.— Dziennik rozpraw z d, 17 Grud: donosi że P. *Marot*, muzyk nadworny Króla Jmci *Francuzkiego* wynalazł wygodny sposób stroienia Fortepjanów, urządził szesnaście *Diapasonów* (zwanych u nas *Stimmgabel*, albo *Kammerton*) zapomocą których *każdy* kto tylko ma wprawny słuch, nieumieiąc nawet grać na instrumencie, najdokładniej nastroić go może. Wynalazek ten otrzymał wielkie pochwały od wielu członków Jnstytutu Francuzkiego i sławnych Artystów, uczynił bowiem wielką dogodność zwłaszcza mieszkaiącym na wsi gdzie trudno o dobrego *stroiacza*. Donosząc o tem, niemogę zamilczeć że nasz P. *Leszczyński* Fabrykant Jnstrumentów, iuż od 2 lat zwierzył mi się swego pomysłu który zupełnie iest takim samym iak nam go ogłasza P. *Marot*. Żałować należy iż P. *Leszczyński* ociągaiąc się tak długo z uskutecznieniem onego, utraca przed światem zaszczyt wynalazcy, chociaż nim iest w istocie. — K. K.

w Roku 1798 pewny *Polak* przybyły do *Paryża*, znajduiąc się w tej stolicy przez pół roku, wydał swój cały zapas, a niemogąc się doczekać zasiłku z domu, i nieznalazłszy nikogo z rodaków obecnych w *Paryżu* mogących go wesprzeć, znajdował się w opłakanym stanie. Gdy iuż niemiał czem opłacić za mieszkanie i obiad, zaznaiomił się z młodym *Podporucznikiem Francuzkim*, któremu się zwierzył o biednym stanie. Młody Officer rzecze: „Chociaż niewidzę potrzeby uczenia się języka *Polskiego*, iednak ta okoliczność daie mi sposobność przysłużenia się WPanu, ucz mnie *Polskiego* języka, a ia za to podziele się z WPanem moiem mieszkaniem i moim obiadem. *Polak* dokładał najgorliwiej pracy iako nauczyciel, a *Francuz* z niesłychaną łatwością z niej korzystał: co trwało póty aż nadszedł zasiłek Polakowi z domu, poczem pożegnał swego szacownego ucznia i opuścił *Paryż*. w Roku 1806 o kilka mil od *Poznania* weszło wojsko *Francuzkie* do wsi w której mieszkał tenże *Polak*, Szasery francuzkie wymagali nadzwyczajnej dostawy żywności, grożąc właścicielowi zniszczeniem iego domu ieśli tyle niedostaną ile rozkazali, stroskany właściciel spieszy do dowódcy z prośbą o litość! „otrzymasz wszystko (zawołał Pułkownik francuzki ięzykiem Polskim) wdzięczny uczeń winien wypełniać rozkazy swego zacnego nauczyciela." Tu poznał właściciel wsi iż tym dowódcą był ów młody Podporucznik a uczeń iego! *Pułkownik* pełen radości ściskaiąc serdecznie a razem żegnaiąc swego nauczyciela rzekł „o toż widzisz że mi korzystnem było uczenie się waszego ięzyka.—

Nr 25 *Rozrywek dla Dzieci* wczoraj wyszedł z druku; oprócz innych artykułów, znajduie się w nim interessuiące wspomnienie o *Jó-*

zefie Szymanowskim Autorze pism rozmaitych zmarłym w roku 1801.

NOWOŚCI ZAGRANICZNE.

z Paryża.

Listy z *Hiszpanji* donoszą że wiele osób które musiały opuścić *Madryt*, należąc do sprawy *Besjeresa*, wróciły do tej stolicy. — Donoszą z *Lisbony* iż Król *Portugalski* który był tak niebezpiecznie chory, powrócił zupełnie do zdrowia.—Sąd Kassacyjny w *Paryżu* uznał iż ten który dom swój własny rozmyślnie spali dla tego aby mu towarzystwo ogniowe wynagrodziło, iak podpalacz ulegać będzie karze *śmierci.*—Składka na dzieci zmarłego Jenerała *Foy* przechodzi iuż pół miljona fr: a w *Bordo* przeszło 24,000 fran: — w *Paryżu* założono szkołę dla ubogich młodych *Anglików* pod opieką *Lorda* i *Ledy Grandwill.* — w *Gibraltarze* odebrano wiadomość że w nowej *Hiszpanji* prowincje *Puelba* i *Kwadalatara* ogłosiły się za rządem *Królewsko Hiszpańskim* i odstąpiły od związku *Mexykańskiego.* — Niedawno we wsi bliskiej *Awinjonu*, iednegoż dnia i iednejże godziny, umarł 100 letni Starzec z Professji *Rzeznik*, i iego Prawnuk maiący dopiero rok ieden. Zwłoki *Pradziadka* i *Prawnuka* były obok siebie wystawione i razem w iednymże dole na smętarzu pochowane. Mnóstwo ludzi nawet z odleglejszych okolic przybyło dla oglądania tych zwłok i znajdowania się na pogrzebie. —z Więzienia *Madryckiego* w nocy z dnia 3, z.m. uciekło wielu aresztantów z gwardji Królewskiej, niektorzy z nich byli skazani na galery, a ieden na śmierć. Kilku z tych więzniów postanowiło znaleść sposobność rzucenia się do nóg Królewskich i błagać o przebaczenie; ieszcze niewiadomo co się z nimi stało. —Pan *Pikard* autor wielu ulubionych Komedji, napisał teraz nową 3 aktową Komedją prozą, pod tytułem *Cztery Kuzynki*, która się bardzo podobała na teatrze Paryzkim *Odeon*, lecz dzienniki za złe maią wsławionemu autorowi, że do układu tego dzieła, pierwszy raz wezwał wspólnika, którego nazwisko iest niewiadome.—

z Niemiec.

Donoszą z *Koblenc* iż niedawno w przeciągu kilku dni popełniono w tem mieście 2 znaczne zbrodnie, iedna popełnioną została na publicznym gościncu niedaleko *Koblenc*, gdzie kilku Rabusiów, którzy sobie czarno ufarbowali twarze, napadło na posłańca nieiakiego Pana *Remi* z *Beſnsdorf*, niosącego 1,000 talarów, które zabrali, a posłańca bez pieniędzy puścili do domu. Drugą zbrodnią popełnił młody człowiek będący w obowiązkach Pisarza w *Koblenc*, który zjadłszy wieczerzę u iednego z tamecznych urzędników, prosił go o pożyczenie pieniędzy, gdy ten niechciał zadosyć uczynić iego żądania, porwał leżący na stole młotek i uderzył go nim tak silnie w głowę, iż się czaszka roztrzasła; Żona tego nieszczęśliwego spostrzegłszy to z drugiej stancji, nadbiegła z krzykiem, zbrodniarz w tej chwili złapawszy nóż zadał iej kilka ran śmiertelnych, sam zaś umknął, iednak w krótce zastał uięty i w ręce sprawiedliwości oddany. — Donoszą z *Wenecji* że morze tak wysoko wezbrało iak nie było od niepamiętnych czasów, przezco w okolicach miasta szkody są wielkie.— Donoszą z *Anglji*, że Xiąże *Glocester* miał na polowaniu nieszczęście, przypadkiem strzelić w głowę Kapitana Angielskiego *Waldegraf*, który na ten czas stał za krzakiem. — Król *Wirtemberski* mianował swoim Aientem Kupca *Leſler* w *Neapolu*. — Donoszą z *Munich* że tam trwa dotąd Kommissja dla wprowadzenia oszczędności kraiowej, Król *Bawarski* na każdem posiedzeniu osobiście prezyduie. — Donoszą z *Sztokolmu*, że niedaleko *Tharup* zatopiła się Fregata *Angielska.* —Dnia 10 z. m. umarł w *Wrocławiu* w 72 ro-

ku życia, Professor *Matersberger*, Cesarsko Rossyjski Rzeźbiarz, który w *Wrocławiu* był nauczycielem publicznym w tamecznym Jnstytucie budowniczym, ten znakomity Artysta wystawił w ciągu życia swego 75 Posągów marmurowych — w *Heldburgu* była tak piękna pogoda na początku Grudnia, że *róże* kwitły iak wśród lata. — Filozof *Pitszaft* który z Jrozkazu rządu *Heskiego* był zamknięty w szpitalu *Hochhejm*, iuż 3 razy z tamtąd uciekał. — Sławny Malarz *Dawid* iest niebezpiecznie chory na takąż chorobę co Jenerał *Foy*, (to iest na opuchlinę serca. — w *Genewie* było dnia 10 mocne wstrzęśnienie ziemi. — w *Rzymie* w Pałacu *Kwirynalskim* przygotowano pokoie, które iak dotąd utrzymuią są przeznaczone albo dla Królowej *Sardyńskiej* albo dla Xcia *Delfina*. — Podług wiadomości z *Kalkuty* Jenerał Angielski *Kambel* zostaie ciągle z swoiem wojskiem w *Prom*. — Gazety z *Madras* donoszą iż Cesarz *Birmański* udał się do Cesarza *Chińskiego* prosząc o pośrednictwo między nim a *Angliją*. Mówią że *Chińczycy* maią zamiar wysłać poselstwo do *Kalkutty* w celu rozpoczęcia układów o pokój; lecz ieden z Dzienników mniema iż to iest bajka. Zdaie się pewniejszą rzeczą że *Syamczykowie* mimo swych obietnic, łączą się z *Birmanami*. — Pan *Emerson* który Komitetowi *Londyńskiemu Przyiaciół Greków* przesłał obszerny list o teraźniejszym stanie *Grecji*, i w którym nakoniec wyraził że ieszcze o losie *Greków* nie należy rozpaczać; trudni się teraz opisaniem różnych zdarzeń wynikłych w ostatnich czasach w *Grecji*, to opisanie iest w stylu *Romansu*, i ma być nader interessuiącem. — w *Niderlandach* założoną została wolna osada, na pustych gruntach zakupionych przez Towarzystwo *Dobroczynności*, nazywa się *Ortel*, i zaludniona przez *ubogich ludzi*, oto niektóre o niej szczegóły. „ W pośród tej wolnej osady znajduią się 4 główne budynki, ieden przeznaczony iest na pomieszkanie dla *Poddyrektora*, 2 na przędzenie i magazyn, a 4ty na szkołę. Magazyn zaopatrzony iest dostatecznie we wszystko czego tylko potrzeba do odzieży i pościeli osadników; przedmioty odzieży wyrabiaią się w samymże Jnstytucie; postępy dzieci w czytaniu, pisaniu i ortografji są do zadziwienia; sieroty zarabiaią co tydzień 30 do 40 centymów do kassy oszczędności; tyleż im wyznaczaią pieniędzy na ich dowolne użycie. Wykłada im naukę moralności i religji szanowny *Kapłan*, który do przykładnej pobożności łączy całą przyiemność ewangelicznej łagodności. Osadnik będąc iuż nieiako podobny do *dzierżawcy*, wkrótce podobny będzie do *właściciela*. Kommissja miejska *Bruxelska* korzysta z tej okoliczności, aby zachęcić mieszkańców tego dobroczynnego miasta do dalszego składania swoich ofiar, aby nowe nieszczęśliwe rodziny mogły być wyratowane z ich stanu cierpienia, i mieć nieoszacowany udział w Jnstytucie wolnej osady w Ortel. (Obszerniejszy opis tej osady znajduie się w 6tym Numerze Bibl: Pol:) — w Mieście Pruskiem *Tylży* most na *Niemnie* d, 3 z: m: zerwał się i popłynął, było w tej chwili na moście 12 Ludzi, których gorliwość przewoźników i rybaków ocaliła; lecz przeciwnie stało się w dni kilka później; dla zerwania mostu, musiano urządzić związek za pomocą Promów, na iednym z nich płynęło 60 osób wracaiących z wesela; powstał wiatr gwałtowny, prom przechylił się, wszyscy Ludzie wpadli w *Niemen* i niestety tylko 20 osób zdołano uratować.

Kommissja Woi wo: Mazowieckiego.

W zastosowaniu się do Reskryptu Kommissji Rządowej Przychodów i Skarbu z dnia 20 Grudnia r. b. Nr 80,846, podaie do wiadomości publicznej, iż podług zapadłego na dniu 27 Września r. b. w Królestwie Pru-

skiem urządzenia, które od dnia 1 Stycznia r.p. ma wejść w wykonanie, postanowionem zostało. 1. Że wszelkie paki z towarami i innemy objektami opłacie celnej ulegaiącemi, które na pocztę wozową będą oddawane dla przesłania do Prus lub transito przez toż Królestwo, winny bydź zaopatrzone w otwartą deklaracją w ięzyku Niemieckim lub Francuzkim wyraźnie napisaną. 2. Deklaracja takowa obejmować ma następuiące szczegóły, iako to. *a*) Nazwisko odbieraiącego. *b*) Miejsce przeznaczenia. *c*) Znaki i Numer paki. *d*) Gatunki towarów podług Taryffy. *e*) Miejsce i datę, w których deklaracja zrobiona. *f*) Podpis deklaruiącego 3. Skoro w iednejże pace objekta różnego rodzaiu i różnej opłacie celnej ulegaiące będą upakowane, deklaracja wyrażać powinna wagę nietto każdego oddzielnie objektu, inaczej od wszystkich towarów pobrane będzie najwyższe cło, iakiemu ieden z objektów w pace znajduiących się ulega. 4. Wrazie niedołączenia deklaracji lub gdy takowa co do wymienienia gatunku towarów będzie niedokładną, pobór cła wchodowego lub tranzytowego następować będzie podług najwyższej pozycji, iaką Taryffa przepisuie bez względu na istotną objętość paki niedokładnie deklarowanej, skoro bez otwierania i wypakowania onej niebędzie się można z powierzchowności przekonać z pewnością o rodzaiu towaru iaki się w pace tej znajduie. Najwyższa opłata cła wchodowego, iaka w takim razie będzie pobieraną, wynosi. *a*) ieśli z powierzchowności okazywać się będzie, że w pace znajduią się same tylko trunki, iak naprzykład: wino, likwory i t.p. od cetnara brutto 8 Talarów. *b*) ieśli zaś paka zawierać będzie inne towary, od cetnara brutto, czyli sto dziesięć funtów Pruskich, 80 Talarów, połowa złotem a połowa grubą monetą. Co do towarów na transito przeznaczonych, od tych pobierane będzie najwyższe cło transitowe, iakie Taryffa przepisuie od wagi brutto stosownie do miejsca przeznaczenia towaru. 5 Jeżeliby wszakże pomimo niepodania deklaracji szczegółowej, objętość paki dokładnie wyrażaiącej, dołączoną została ogólna deklaracja z domieszczeniem żądania, ażeby paką na granicy była otworzoną i rewidowaną, w takim razie opłata celna pobraną będzie podług pozycji Taryffy, do której się reguluią towary w pace znalezione. Toż samo będzie miało miejsce, skoro upakowanie okaże się takiem, że przez samo powierzchowne obejrzenie przekonywać się będzie można z pewnością o objętości paki, iak np. przy rybach, tłustościach i trunkach. 6. Przepisy powyższe bynajmniej nie reguluią się do pak pocztowych pod pieczęcią Władzy Rządowej wchodzących i do podobnejże Władzy adressowanych. — Warsz: d. 27 Grudnia 1825 r. — Radca Stanu Prezes R. Bembieliński. Sekretarz Jlny Filipeski.

DONIESIENIA.

Potrzeba zdatnego Pisarza na Prowincją. dowiedzieć się w domu Rossa nadole na ulicy Dzielnej N.2358.

(*Za pozwoleniem Zwierzchności*) — *Essencja Orjentalna do mycia się i upiększenia płci.* Niżej podpisany przy ulicy Piwnej Nr 99 mieszkaiący, ma zaszczyt umiadomić Sza: Publ:, iż Essencja Orjentalna przezemnie w Anglji wydoskonalona, a w tutejszej stolicy ieszcze nieznana, u mnie tylko samego iest preperowaną; i że dostać iej tylko można flaszki z moią pieczęcią i przepisem użycia po złp: 9, u P. Thugut kupca tutejszego w sklepie na rogu ulicy Piwnej przeciwko Zamku Nr 30. Essencja ta, przez W. Fizyka miasta tutejszego examinowana i za nieszkodliwą uznana, na przedanie której otrzymałem pozwolenie, czyni płeć piękną, białą i delikatną, kolor twarzy czerstwy i kwitnący, odejmuie skorbutyczną czerwoność, trędy, liszaie, zmarszczki i piegi, nadto, najbrzydszą nawet płeć przemienia w piękną i nieprzyiemny odor z ust oddala. Chr: Fr: Ettinger.

☞ Wyszła z druku KOLENDA na rok 1826, czyli zbiór różnych Wierszy, Spiewek z nowych Komedjo-Oper, Baiek, Epigramatów, Szarad i Logogryfów. Nabyć iej można za złoty 1 i groszy 5 we wszystkich Księgarniach Warsz:, tudzież w Kantorach Kurjera.

Uwiadamia Szano: Pobliez: iż w kontynuacji Licytacji w Warszawie pod Nr 317 w Rynku Nowego Miasta, dnia 3 Stycznia 1826 i dni następnych od godziny 2 z południa, sprzedawane będą przez publiczną licytacją Firanki pokoiowe z frandzlą iedwabną, Szafki za szkłem na Ryzyko, Medale złote i srebrne, Marmury, Stoliki, Obrazy, Porcelana i inne przedmioty, w zbiorze tym znajduiące się, za gotowe pieniądze. Słá: *Modzelewski* K.

Pewna osoba życzy sobie nabyć Kocz dwumiestny Warszawski lub Wiedeński, nie nowy, ale iednak niezbyt zużywany, tak, iżby mógł być użyty do podróży. Zgłosi do domu Nr 2193 przy ulicy Muranów.

Przy ulicy Czarnej, w części Nowego Miasta Nr 2179, Dom z Officyną, Ogrodem, Kręgalnią, Studnią i innemi zabudowaniami, do sprzedania z wolnej ręki lub do wydzierżawienia. Wiadomość o cenie u właściciela tamże mieszkaiącego.